

שם פרטי:

שם משפחה:

כיתה:

חלקי הדיבר: מילות תוכן ומילות תפקוד

דף עבודה

1 מיינו את שמות העצם לשלוש קבוצות.

מגדל | סקרנות | ריצה | עיפרון | חופש | בנייה | תקווה | מזלג | הקשבה

שם עצם מוחשי	שם עצם מופשט	שם פעולה

2 קראו את המשפט «הילדים הסקרנים טיילו לאט ביער». כתבו מהו חלק הדיבור של כל מילה.

מילה	חלק הדיבור
הילדים	
הסקרנים	
טיילו	
לאט	
ב (ביער)	
יער	

3 מה תפקיד הבינוני במשפט?

א. השומר נעל את השער. – «השומר» הוא:

○ פועל ○ שם עצם ○ שם תואר

ב. הנהג שומר על המהירות. – «שומר» הוא:

○ פועל ○ שם עצם ○ שם תואר

ג. התלמיד המצטיין קיבל פרס. – «המצטיין» הוא:

○ פועל ○ שם עצם ○ שם תואר

ד. המדריכה מסבירה את הכללים. – «מסבירה» היא:

○ פועל ○ שם עצם ○ שם תואר

4 השלימו תואר פועל מתאים מן המחסן.

לאט מחר יחד כאן

א. אל תמהר, לכו _____.

ב. נצא לטיול _____ בבוקר.

ג. כל הכיתה שרה _____ בטקס.

ד. השאירו את התיקים _____, ליד הדלת.

הספרייה מתחדשת*

1 | השנה הוחלט לחדש את הספרייה של החטיבה. ההחלטה התקבלה אחרי שתלמידים רבים התלוננו שהמקום צפוף וחשוך.

3 | הצביעה של הקירות נמשכה שבוע. אחריה הגיעה ההרכבה של מדפים חדשים, נמוכים ונוחים.

4 | גולת הכותרת היא פינת קריאה שקטה עם כורסאות רכות. ההשקעה הצליחה: היום הספרייה מלאה בכל הפסקה.

* נכתב על ידי מרים פרידמן, 2022. מתוך: אתר «מבט צעיר».

6 קראו את הקטע «הספרייה מתחדשת». בכל משפט מצאו שם פעולה אחד והעתיקו אותו.

א. ההחלטה התקבלה אחרי שתלמידים רבים התלוננו.

ב. הצביעה של הקירות נמשכה שבוע.

ג. אחריה הגיעה ההרכבה של מדפים חדשים.

ד. ההשקעה הצליחה.

7 התאימו כל כינוי לתיאור שלו.

טור א

טור ב

1. זאת

☐ כינוי רמז ליחידה

2. אלה

☐ כינוי רמז לרבים ולרבות

3. הן

☐ כינוי גוף למדברים

4. אנחנו

☐ כינוי גוף לרבות

8 נכון או לא נכון? תקנו את המשפטים הלא נכונים.

א. «על» ו«אל» הן מילות יחס.

ב. שם הפועל משתנה לפי גוף וזמן.

ג. «חופש» הוא שם עצם מוחשי.

ד. צורת הבינוני יכולה לשמש גם כשם תואר.

נכון / לא נכון

נכון / לא נכון

נכון / לא נכון

נכון / לא נכון

9 כתבו פסקה קצרה (3-4 משפטים) על הפסקה בבית הספר. השתמשו לפחות בשם פעולה אחד, בתואר פועל אחד ובכינוי רמז אחד, ומתחו קו מתחת לכל אחד מהם.

10 השלימו מילת יחס מתאימה מן המחסן.

על | אל | בשביל | עם

א. הכנו הפתעה _____ המורה שלנו.

ב. הספר מונח _____ השולחן.

ג. יצאנו לטיול _____ ההורים.

ד. פנינו _____ המזכירה בבקשה.

11 כתבו לכל פועל את שם הפועל ואת שם הפעולה.

פועל	שם הפועל	שם הפעולה
כתב		
התנדב		
הסביר		

12 מיינו: כינוי גוף או כינוי רמז?

אני	זה	הם	אלה	את	ההוא	אנחנו	זאת
-----	----	----	-----	----	------	-------	-----

כינוי רמז	כינוי גוף

תשובות – חלקי הדיבר: מילות תוכן ומילות תפקוד

1 מיינו את שמות העצם לשלוש קבוצות.

שם עצם מוחשי	שם עצם מופשט	שם פעולה
מגדל, עיפרון, מזלג	סקרנות, חופש, תקווה	ריצה, בנייה, הקשבה

2 קראו את המשפט «הילדים הסקרנים טיילו לאט ביער». כתבו מהו חלק הדיבור של כל מילה.

מילה	חלק הדיבור
הילדים	שם עצם
הסקרנים	שם תואר
טיילו	פועל
לאט	תואר הפועל
ב (ביער)	מילת יחס
יער	שם עצם

3 מה תפקיד הבינוני במשפט?

- א. השומר נעל את השער. – «השומר» הוא:
 פועל • שם עצם • שם תואר
- ב. הנהג שומר על המהירות. – «שומר» הוא:
 פועל • שם עצם • שם תואר
- ג. התלמיד המצטיין קיבל פרס. – «המצטיין» הוא:
 פועל • שם עצם • שם תואר
- ד. המדריכה מסבירה את הכללים. – «מסבירה» היא:
 פועל • שם עצם • שם תואר

4 השלימו תואר פועל מתאים מן המחסן.

- א. אל תמהרו, לכו **לאט**.
- ב. נצא לטיול **מחר** בבוקר.
- ג. כל הכיתה שרה **יחד** בטקס.
- ד. השאירו את התיקים **כאן**, ליד הדלת.

6 קראו את הקטע «הספרייה מתחדשת». בכל משפט מצאו שם פעולה אחד והעתיקו אותו.

א. ההחלטה התקבלה אחרי שתלמידים רבים התלוננו. ← **ההחלטה**

ב. הצביעה של הקירות נמשכה שבוע. ← **הצביעה**

ג. אחריה הגיעה ההרכבה של מדפים חדשים. ← **ההרכבה**

ד. ההשקעה הצליחה. ← **ההשקעה**

7 התאימו כל כינוי לתיאור שלו.

טור א	טור ב
1. זאת	1 כינוי רמז ליחידה
2. אלה	2 כינוי רמז לרבים ולרבות
3. הן	4 כינוי גוף למדברים
4. אנחנו	3 כינוי גוף לרבות

8 נכון או לא נכון? תקנו את המשפטים הלא נכונים.

א. «על» ו«אל» הן מילות יחס. **נכון**

ב. שם הפועל משתנה לפי גוף וזמן. **לא נכון** – שם הפועל אינו משתנה לפי גוף וזמן, למשל «לכתוב»

ג. «חופש» הוא שם עצם מוחשי. **לא נכון** – «חופש» הוא שם עצם מופשט

ד. צורת הבינוני יכולה לשמש גם כשם תואר. **נכון**

9 כתבו פסקה קצרה (3-4 משפטים) על הפסקה בבית הספר. השתמשו לפחות בשם פעולה אחד, בתואר פועל אחד ובכינוי רמז אחד, ומתחו קו מתחת לכל אחד מהם.

תשובה אפשרית: דוגמה: בהפסקה הגדולה אנחנו יוצאים יחד לחצר. הריצה במגרש היא החלק שאני הכי אוהב. המקום הזה תמיד מלא. (שם פעולה: הריצה; תואר הפועל: יחד; כינוי רמז: הזה)

10 השלימו מילת יחס מתאימה מן המחסן.

א. הכנו הפתעה **בשביל** המורה שלנו.

ב. הספר מונח **על** השולחן.

ג. יצאנו לטיול **עם** ההורים.

ד. פנינו **אל** המזכירה בבקשה.

11 כתבו לכל פועל את שם הפועל ואת שם הפעולה.

פועל	שם הפועל	שם הפעולה
כתב	לכתוב	כתיבה
התנדב	להתנדב	התנדבות
הסביר	להסביר	הסבר

12 מיינו: כינוי גוף או כינוי רמז?

כינוי גוף	כינוי רמז
אני, הם, את, אנחנו	זה, אלה, ההוא, זאת